

Opracowanie ADR dla Zakładu

Analiza ADR :

1. Przedmiot, zakres i cel opracowania
2. Podstawy prawne opracowania
3. Towary niebezpieczne
 - 3.1. Klasyfikacja towarów niebezpiecznych
 - 3.2. Grupy pakowania i kody klasyfikacyjne
 - 3.3. Analiza występujących materiałów niebezpiecznych
4. Wytyczne w zakresie rozładunku i załadunku towarów niebezpiecznych
 - 4.1. Obowiązki przedsiębiorstwa
 - 4.2. Podmioty kontrolujące przedsiębiorstwa
 - 4.3. Odpowiedzialność karna
5. Wnioski

Załączniki:

Załącznik Nr 1 - Oznakowanie materiałów niebezpiecznych

- ...1. **Załącznik Nr 2 - Formularz rocznego sprawozdania z działalności w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych /obow. od 2002 r./**
- ...2. **Załącznik Nr 3 - Formularz rocznego sprawozdania z działalności w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych /obow. od 2006 r./**

Załącznik Nr 4 – Świadectwo Doradcy Marian Markiewicz

II. Analiza warunków ADR

1. Przedmiot, zakres i cel opracowania

Przedmiotem opracowania jest analiza ADR (towary niebezpieczne) dotycząca warunków procesów produkcyjnych, magazynowych i operacji rozładunkowych w zakładzie , pod kątem spełnienia obowiązujących przepisów z zakresu załadunku, rozładunku towarów niebezpiecznych. Celem jest ustalenie obecnego stanu bezpieczeństwa zakładu w wyżej wymienionym zakresie oraz wskazanie wymagań, mających na celu przeciwdziałanie wypadkom przy załadunku, rozładunku towarów niebezpiecznych.

Przedsiębiorstwo korzysta z usług firm zajmujących się transportem towarów niebezpiecznych. Dlatego opracowanie skupia uwagę tylko na kwestiach związanych z załadunkiem i rozładunkiem.

2. Podstawy prawne opracowania

Podstawę prawną niniejszego opracowania stanowią :

- Ustawy:

- Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 199, poz. 1671, z późn. zm.)
- Oświadczenie Rządowe z dnia 26 lipca 2005 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 178, poz. 1481)
- Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 11, poz. 84)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62 , poz. 628, z późn. zm.)

- **Literatura:**

- K.Grzegorzczak, B. Hancyk, R.Buchcar „Towary niebezpieczne w transporcie drogowym” Wyd. Buch-Car 2009
- M. Różycki „ Bezpieczny transport towarów niebezpiecznych ” Wyd. Redakcja kwartalnika Towary niebezpieczne 2009

- Oględziny składu produktów .

- Karty charakterystyki produktów niebezpiecznych znajdujących się na terenie przedsiębiorstwa

- Informacje uzyskane od dostawców towarów niebezpiecznych.

3. Towary niebezpieczne.

Towary niebezpieczne to takie materiały (substancje, preparaty, mieszaniny, odpady) oraz przedmioty (wyroby zawierające materiał niebezpieczny), których przewóz regulowany jest Umowa ADR.

Towary niebezpieczne dzielimy na:

- 1) Towary niedopuszczalne do przewozu,
- 2) Towary dopuszczalne do przewozu zgodnie z ADR,
- 3) Zwolnione z ADR.

Celem przepisów regulujących przewóz towarów niebezpiecznych jest wyeliminowanie lub ograniczenie związanego z nim ryzyka poprzez

zmniejszenie prawdopodobieństwa zaistnienia wypadku oraz rozmiaru ewentualnych szkód.

3.1. Klasyfikacja towarów niebezpiecznych

Wyróżnia się następujące klasy towarów niebezpiecznych:

- **1** - Materiały i przedmioty wybuchowe
- **2** - Gazy
- **3** - Materiały ciekłe zapalne
- **4.1** - Materiały stałe zapalne
- **4.2** - Materiały samozapalne
- **4.3** - Materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy zapalne
- **5.1** - Materiały utleniające
- **5.2** - Nadtlenki organiczne
- **6.1** - Materiały trujące
- **6.2** - Materiały zakaźne
- **7** - Materiały promieniotwórcze
- **8** - Materiały żrące
- **9** - Różne materiały i przedmioty niebezpieczne

3.2. Grupy pakowania i kody klasyfikacyjne

Większość materiałów niebezpiecznych na podstawie dominującego zagrożenia substancji niebezpiecznej zostało zakwalifikowanych do odrębnych grup pakowania:

I grupa pakowania – największe - materiały stwarzające duże zagrożenie, wymagające opakowań o największej wytrzymałości – litera X w kodzie opakowania

II grupa pakowania – średnie – materiały stwarzające średnie zagrożenie, wymagające opakowań o średniej wytrzymałości – litera Y w kodzie opakowania

III grupa pakowania - najmniejsze – materiały stwarzające małe zagrożenie, wymagające opakowań o najniższej wytrzymałości – litera Z w kodzie opakowania.

Opakowania zawierają również kod klasyfikacyjny rodzaju dominującego zagrożenia.

Podstawowe symbole zagrożeń to:

F- zapalność

T- działanie trujące

C-działanie żrące

3.3 Analiza występujących materiałów niebezpiecznych w przedsiębiorstwie

W przedsiębiorstwie występują towary niebezpieczne ADR m.in. z klasy 2 i 3.... w ilościach przekraczających ilości LQ.

LQ – najmniejsza ilość, którą można przewieźć w opakowaniu

W/w substancje niebezpieczne są dostarczane i rozładowywane na terenie zakładu do dalszego przechowywania w zakładzie w pomieszczeniach magazynowych w pojemnikach ADR dobranych według przepisów i grup pakowania towarów niebezpiecznych .

Powyższe wskazuje na wymóg stosowania w zakładzie przepisów ADR dotyczących towarów niebezpiecznych.

4. Wytyczne w zakresie rozładunku i wyładunku towarów niebezpiecznych wynikające z ustawy ADR.

4.1. Obowiązki przedsiębiorstwa

Do podstawowych obowiązków przedsiębiorstwa (wg Dz. U. z 2002 r. Nr 199, poz. 1671, z późn. zm) należy:

- 1) Wykonywanie szczegółowych analiz dostarczanych towarów niebezpiecznych pod względem wymogów Ustawy ADR , ilości LQ / wyłączenia z obowiązywania przepisów umowy ADR / , dokumenty przewozowe , przeliczenie każdej substancji niebezpiecznej , zaangażowanie pracowników w procesy rozładunkowe na terenie zakładu i ustalenia aktualności posiadanych kart charakterystyki .
- 2) Zaangażowanie w procesy załadunku, rozładunku.

Ustawa w tym zakresie precyzuje obowiązki Przedsiębiorcy , który uczestniczy w procesach z udziałem towarów niebezpiecznych . Przedsiębiorca oraz inny podmiot wykonujący przewóz towarów niebezpiecznych lub związany z tym przewozem załadunek lub rozładunek, jest obowiązany prowadzić nadzór wewnętrzny nad tymi czynnościami i w tym celu wyznaczyć, na swój koszt, doradcę do spraw bezpieczeństwa w transporcie towarów niebezpiecznych, zwanego dalej „doradcą”.

Do zadań doradcy należy przede w szczególności:

- a) doradztwo w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych;
- b) stwierdzanie zgodności realizacji przewozu z wymaganiami określonymi w ustawie i umowie ADR;
- c) sporządzanie rocznego sprawozdania z działalności przedsiębiorcy lub innego podmiotu, o których mowa w art. 21 ust. 1, w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych oraz czynności z tym związanych, zwanego dalej „rocznym sprawozdaniem”;
- d) sporządzanie raportów powypadkowych dla przedsiębiorcy lub innego podmiotu, o których mowa w art. 21 ust. 1, wojewódzkiego komendanta Państwowej Straży Pożarnej oraz innych organów prowadzących odpowiednie postępowanie związane z wypadkiem, jeżeli w związku z przewozem towarów niebezpiecznych doznały obrażeń osoby, wystąpiła szkoda majątkowa lub nastąpiło skażenie środowiska.

Szczegółowe zadania i kompetencje doradcy określa umowa ADR.

3) Sporządzenie sprawozdań rocznych do Wojewody (zgodnie z obowiązującymi przepisami)

Przedsiębiorca lub inny podmiot, o których mowa w art. 21 ust. 1, jest obowiązany:

- przesłać wojewodzie jeden egzemplarz rocznego sprawozdania, w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie;
- przechowywać drugi egzemplarz rocznego sprawozdania w swojej siedzibie przez okres 5 lat.

Doradca przygotowuje roczne sprawozdanie w dwóch egzemplarzach, podpisując je imieniem i nazwiskiem oraz wskazując numer świadectwa doradcy, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt. 4.

Minister właściwy do spraw transportu oraz minister właściwy do spraw wewnętrznych, mając na uwadze zakres zadań doradcy oraz potrzeby krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, określa w drodze

rozporządzenia, wzór formularza rocznego sprawozdania oraz sposób jego wypełniania.

4) Przeszkolenie pracowników uczestniczących ze strony zakładu w operacjach rozładunkowych i załadunkowych (z udziałem towarów niebezpiecznych)

Osoby, inne niż kierowcy zobowiązani do posiadania zaświadczenia ADR, zatrudnione przy przewozie towarów niebezpiecznych lub czynnościach związanych z tym przewozem, w tym przy załadunku lub rozładunku, powinny zostać przeszkolone przez przedsiębiorcę lub na jego koszt w zakresie odpowiednim do odpowiedzialności i obowiązków tych osób.

5) Dołączenie wymaganych przepisami zaświadczeń do akt pracowniczych

Ustawa mówi, że osoby przeprowadzające kontrolę, o których mowa w ust. 1 pkt. 1-5, są obowiązane do sprawdzenia:

- a) klasyfikacji towaru niebezpiecznego;
 - b) stosowania opakowania, cysterny lub pojazdu;
 - c) oznakowania opakowań i ich zawartości;
 - d) przestrzegania zakazów pakowania razem określonych towarów;
 - e) przestrzegania zakazów ładowania razem określonych towarów,
 - f) sposobu rozmieszczenia i zabezpieczenia towarów na pojeździe;

 - g) stanu technicznego opakowań i cystern użytych do przewozu;

 - h) stanu technicznego pojazdu użytego do przewozu, jego oznakowania i wyposażenia;
 - i) sposobu przewozu;
 - j) kwalifikacji kierowcy;
 - k) kwalifikacji innych osób wykonujących czynności związane z przewozem drogowym towarów niebezpiecznych;
 - l) dokumentów wymaganych przy tym przewozie.
- 6) Skompletowanie dokumentacji zgodnie z ustawą ADR (prawidłowe dokumenty przewozowe) , wymaganie od dostawców prawidłowo oznakowanych pojazdów , kierowców z odpowiednim zaświadczeniem ADR , wyposażenie pojazdu odpowiednio do wymagań umowy – środki

do unieszkodliwiania towarów niebezpiecznych , posiadanie Instrukcji pisemnej dla obsługi jednostki transportowej , bieżące monitorowanie dokumentów przewozowych zgodnie z ustawą .

4.2. Podmioty kontrolujące przedsiębiorstwa

Ustawodawca wyznaczył podmioty kontrolne do kontroli przewozu drogowych towarów niebezpiecznych oraz wymagań związanych z tym przewozem. Kontrolę wykonują:

- 1) **inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego – na drogach, parkingach oraz na terenie przedsiębiorcy posiadającego towary niebezpieczne;**
- 2) **funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej – na terenie przedsiębiorcy posiadającego towary niebezpieczne;**
- 3) policjanci – na drogach i parkingach;
- 4) funkcjonariusze Straży Granicznej - na drogach i parkingach;
- 5) **inspektorzy Państwowej Inspekcji Pracy – na terenie przedsiębiorcy posiadającego towary niebezpieczne;**
- 6) funkcjonariusze służby celnej;
- 7) żołnierze Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organów porządkowych – w stosunku do pojazdów Sił Zbrojnych;
- 8) uprawnieni pracownicy Państwowej Agencji Atomistyki – na parkingach oraz na terenie przedsiębiorcy posiadającego towary niebezpieczne;
- 9) uprawnieni pracownicy Transportowego Dozoru Technicznego – na parkingach oraz na terenie przedsiębiorcy posiadającego towary niebezpieczne;
- 10) **uprawnieni pracownicy Inspekcji Ochrony Środowiska – na parkingach oraz na terenie przedsiębiorcy posiadającego towary niebezpieczne;**
- 11) uprawnieni pracownicy zarządów dróg - w miejscach określonych w ich uprawnieniach.

4.3. Odpowiedzialność karna

- 1) Przedsiębiorca, członek władz osoby prawnej będącej przedsiębiorcą oraz osoba zarządzająca innym podmiotem wykonującym przewóz drogowy towarów niebezpiecznych lub związany **z tym przewozem załadunek lub rozładunek**, która nie wypełnia obowiązków określonych w art. 23 ust. 2, podlega karze grzywny.
- 2) Doradca, który nie wypełnia obowiązków określonych w art. 22 ust. 1 pkt. 3 i 4 lub w art. 23 ust. 1, podlega karze grzywny.

- 3) Przewoźnik, nadawca towaru niebezpiecznego oraz członek władz osoby prawnej będącej przewoźnikiem lub nadawcą towaru niebezpiecznego, który nie wypełnia obowiązków określonych w art. 27 ust. 1-3, podlega karze grzywny.

5. Wnioski

Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzam, że przedsiębiorstwo , podlega przepisom ADR, na teren zakładu wjeżdżają pojazdy oznaczone tablicami pomarańczowymi i dokonują rozładunku towarów niebezpiecznych , a odbiorcą na dokumentach przewozowych jest

W związku z powyższym należy uregulować podstawowe czynności w tym zakresie. Należy do nich wykonanie szczegółowych analiz towarów niebezpiecznych pod względem wymogów Ustawy ADR, zaangażowanie w procesy występujące na terenie zakładu Doradcy ADR, sporządzenie sprawozdań rocznych do Wojewody / zgodnie z obowiązującymi przepisami – 5 lat wstecz/, przeszkolenie pracowników uczestniczących ze strony zakładu w operacjach załadunkowych i rozładunkowych / z udziałem towarów niebezpiecznych /, dołączenie wymaganych przepisami zaświadczeń do akt pracowniczych, skompletowanie zaległej dokumentacji zgodnie z ustawą ADR / prawidłowe dokumenty przewozowe/.

Opracowanie Sporządził
Doradca ADR 14/WITD_I/2007
Marian Markiewicz

